

ESFORÇOS COMPLEMENTARIS: La Xarxa de Coneixement col·laborarà amb la plataforma de la CE

LA XARXA DE CONEIXEMENT DE LA INFRAESTRUCTURA VERDA

Un dels principals objectius del projecte GreenInfraNet és establir un mecanisme permanent per promoure l'intercanvi d'informació, d'experiències i de bones pràctiques amb la finalitat d'estendre el desenvolupament i la implementació de la infraestructura verda en regions de tota Europa. Durant el taller a Xipre, els socis varen analitzar l'enfocament i l'organització de la Xarxa Europea de Coneixement de la Infraestructura Verda. Un aspecte molt important de la Xarxa és que complementarà el treball de la propera plataforma d'infraestructura verda de la Comissió Europea, una xarxa digital per a l'intercanvi i difusió d'informació. Els socis van proposar que la Xarxa s'hauria de centrar en la recopilació, organització i difusió d'informació sobre experiències pràctiques d'infraestructura verda a Europa, incloent exemples, aprenentatges i bones pràctiques. Dos representants del projecte discutiran properament aquesta col·laboració entre la plataforma i la Xarxa en una reunió amb la Comissió Europea.

Ingrid Henzen, Directora del Projecte GreenInfraNet, Província de Flevoland

Beneficis per a la infraestructura verda de la Política de Cohesió

La Política de Cohesió ajuda activament a les regions en la conservació i la gestió sostenible dels seus valors naturals. En tota la UE, el Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) i el Fons de Cohesió han cofinançat projectes en àrees Natura 2000, com ara la restauració d'aiguamolls i planes inundables, el desenvolupament de corredors verds, i els sistemes d'informació per al seguiment de la biodiversitat.

Entre 2014 i 2020 es duran a terme inversions similars en patrimoni natural, biodiversitat i infraestructura verda, molt rellevants per a la Política de Cohesió. El suport del FEDER i del Fons de Cohesió al patrimoni natural i a la infraestructura verda pot realment coadjuvar en diversos objectius polítics i oferir múltiples beneficis, en particular en el desenvolupament socioeconòmic. L'adaptació al canvi climàtic, la prevenció de desastres naturals com les inundacions, la conservació de la qualitat de l'aigua i els seus cabals, i dels llocs de treball en el turisme o en el sector agroalimentari hi estan estretament vinculats. Es tracta d'assegurar que se segueix aquest enfocament integrat a l'hora de treballar en les inversions en patrimoni natural i infraestructura verda.

La política regional serà vital per mobilitzar el potencial de les regions i de les ciutats europees per tal de dissociar el concepte de creixement econòmic del de sobreexplotació dels recursos, especialment a través de la conservació i la gestió sostenible dels béns naturals. La *Guia per a inversions de la política de cohesió amb múltiples beneficis sobre el patrimoni natural i la infraestructura verda*, recentment publicada per la Direcció General de Política Regional de la UE, exposa els múltiples beneficis de les inversions en infraestructura verda i en natura per a l'economia regional. La guia pretén capacitar als agents nacionals i regionals per millorar la qualitat dels seus programes i projectes. Aquesta guia no és una publicació acadèmica sinó un document pràctic amb recomanacions clares i concretes i diversos exemples de bones pràctiques que mostren possibles camins a seguir per tal d'aprofitar tot el potencial d'inversions de la Política de Cohesió. La guia està disponible al lloc web de la Direcció General de Política Regional de la UE (DG REGIO).

Mathieu Fichter, Comissió Europea, DG de Polítiques Regionals i Urbanes

INVERSIONS FRUCTÍFERES: Els fons de la UE ofereixen múltiples beneficis per a la societat.

PODER RESTAURADOR: Activitat a l'aire lliure i art combinats amb la conservació del paisatge

D'EMÍLIA-ROMANYA A GHAJNSIELEM

El setembre de 2013, la regió d'Emília-Romanya va organitzar una visita pels socis interessats en importar la metodologia del projecte Conca, un projecte pilot de millora i conservació del paisatge que ha donat lloc a resultats concrets i sòlids.

Els socis van caminar al llarg dels senders restaurats i van aprendre sobre la creació i el manteniment de la xarxa d'itineraris. També es van unir al festival d'arts i natura "A passo d'uomo".

Els socis de Bulgària i Malta (aquest últim s'ha compromès a transferir alguns aspectes de la metodologia de Conca a la municipalitat de Ghajnsielem) van explorar les particularitats de l'èxit del projecte:

- La captació de fons per a activitats i projectes pilot.
- La senyalització i manteniment d'itineraris.
- La implicació de ciutadans i associacions durant l'execució del projecte i l'organització del festival, i en el posterior manteniment de senders.

Algunes característiques metodològiques del projecte es poden transferir a altres contextos, malgrat les diferències ambientals, socials i econòmiques. La trobada amb professionals que hi participen va donar als socis una perspectiva més àmplia. L'objectiu de la visita va ser orientar i inspirar els socis en les seves decisions de planificació.

Laura Punzo, Emília-Romanya

Transferències de bones pràctiques: En marxa!

La transferència de bones pràctiques (Component 3) és l'essència del projecte GreenInfraNet. Els intercanvis d'experiències permeten als socis identificar, analitzar i transferir bones pràctiques entre les regions.

El projecte va iniciar l'intercanvi d'experiències a Fingal (Irlanda) i a Szentendre (Hongria), ja que l'objectiu és aconseguir la transferència de tres bones pràctiques i produir sis millores en polítiques. Els treballs van començar a Barcelona, on va tenir lloc un "mercat de bones pràctiques"; i a Plovdiv (Bulgària), on es van definir amb més detall les propostes de bones pràctiques. Les dues reunions posteriors, a Gozo (Malta) i a Nicòsia (Xipre), van permetre als socis identificar el procés per a l'intercanvi.

Com a resultat s'han seleccionat cinc bones pràctiques d'entre les quinze inicialment proposades, que actualment tenen en curs accions de transferència. Aquestes cinc pràctiques aborden una àmplia gamma de temes, des de sistemes d'informació geogràfica (SIG) fins a la inclusió d'elements d'infraestructura verda en el desenvolupament de plans, la planificació del paisatge i els processos participatius.

Per tal de facilitar el diàleg entre socis, inclòs el personal tècnic i administratiu, l'any 2013 es van dur a terme cinc visites d'estudi que van involucrar vuit dels onze socis. Se n'han previst tres més per al 2014. Com a última etapa en el procés de transferència, l'any 2014 es dedicarà al desenvolupament de plans d'execució per tal de garantir la sostenibilitat dels resultats del projecte.

Glària Ortiz, Coordinadora del Component 3, VAERSA/Centre per a la Investigació i l'Experimentació Forestal (CIEF), Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient, València, Espanya.

DE STARA ZAGORA A NICÒSIA

Els dies 18 i 19 de setembre de 2013 va tenir lloc a Stara Zagora una visita d'estudi dedicada a la planificació de la infraestructura verda en zones urbanes. El soci exportador era l'Agència de Desenvolupament Econòmic i Regional de Stara Zagora (SZREDA) i l'importador l'Agència de Desenvolupament de Nicòsia (ANEL).

La finalitat era analitzar les pràctiques i experiències en infraestructura verda del govern local de Stara Zagora i les possibilitats de transferir-les, total o parcialment, a ANEL.

La visita començà amb un taller a la seu del govern local amb el Cap del Departament de Desenvolupament Sostenible, responsable dels processos i documents de planificació. Va presentar la metodologia i va fer una descripció detallada tant del Pla Municipal de

Desenvolupament 2014-2020 com del Pla Integral per a la Recuperació i Desenvolupament Urbans 2014-2020. A continuació es va visitar el Parc Ayazmoto, un lloc de lleure molt popular entre els ciutadans de Stara Zagora. El segon dia es va centrar en la implicació dels sectors interessats en el procés de planificació. La jornada va finalitzar amb la visita al "cercle verd" de Stara Zagora (parcs urbans dins dels límits de la ciutat) per mostrar mesures i projectes de renovació i desenvolupament dels parcs.

El proper pas de l'ANEL serà explorar el potencial d'aquesta pràctica entre els seus membres municipals. Està prevista una segona visita, aquesta vegada a Nicòsia, cap a mitjans de 2014 per al seguiment de la transferència de la pràctica.

Konstantin Stoyanov, SZREDA

ACTIUS ESTRATÈGICS: Les inversions en atraccions turístiques a Fingal estan fortament enfocades a la infraestructura verda

DE FINGAL A STARA ZAGORA I BARCELONA

Com a part del desenvolupament d'una transferència de bones pràctiques, el Consell del Comtat de Fingal va acollir el juliol de 2013 una visita d'estudi de dos dies dels socis del GreenInfraNet de Stara Zagora i Barcelona. Els participants van analitzar l'experiència de Fingal i la metodologia per a la integració de la infraestructura verda en els plans d'ordenació coneguts com a plans locals.

El primer dia, moderat per Tom Kelleher del Consell de Fingal, va incloure presentacions de Fingal, Barcelona i Stara Zagora. Els participants van conèixer els diferents sistemes de planificació territorial i els reptes que afronten les tres regions. La presentació de Fingal va descriure com es va incloure el concepte d'infraestructura verda al Pla de Desenvolupament del Comtat, que estableix un marc de planificació de l'ús del sòl. Atès que l'actual Pla de Desenvolupament del Comtat està fortament enfocad cap a la infraestructura verda, tota la planificació local ha d'incloure propostes integrals en aquest sentit. El primer dia va concloure amb anàlisi del pla d'ordenació local de la vila de Rolestown, que es va desenvolupar utilitzant el concepte d'infraestructura verda per tal de garantir un enfocament integrat del paisatge, la biodiversitat, els espais oberts i el lleure, el patrimoni cultural i la gestió de l'aigua. Una primera consulta amb la comunitat local va sustentar el desenvolupament del pla, un fet que va portar a un fort suport local. El grup va visitar Rolestown per veure els reptes i discutir el pla.

La segona jornada va començar al castell i jardins de Malahide, un actiu estratègic per a la infraestructura verda de Fingal. Les recents inversions del Consell i de la Junta de Turisme d'Irlanda han revitalitzat aquesta important atracció turística, gran equipament cívic i també parc públic. Els participants van examinar dos plans locals per a les àrees adjacents a Baldoyle i Portmarnock. El repte era acollir un significatiu desenvolupament residencial a l'extrem nord de Dublín mentre es protegien els llocs Natura 2000 adjacents i es proporcionava un entorn d'alta qualitat per als futurs residents. El coneixement de l'entorn local va proporcionar la base sobre la qual es va desenvolupar el marc de la infraestructura verda per a tots dos plans. Aquest anava dirigit als cinc temes que figuren en el Pla de Desenvolupament del Comtat: el paisatge, la biodiversitat, els espais oberts i recreatius, la gestió de l'aigua i el patrimoni cultural. Els participants van visitar Portmarnock i Baldoyle per debatre qüestions plantejades a llarg del dia.

El Consell del Comtat de Fingal va manifestar la seva disposició per ajudar Stara Zagora i Barcelona en el desenvolupament dels seus respectius plantejaments per a la integració de la infraestructura verda en els plans d'ordenació locals. Durant el 2014 es durà a terme una visita d'estudi a Stara Zagora.

Gerry Clabby, Consell del Comtat de Fingal

DE BARCELONA A HONGRIA

Una bona pràctica sobre metodologies de planificació territorial per a la protecció dels valors naturals es transferirà de Barcelona a Hongria Central. La transferència es basarà en el model SITxell, desenvolupat per la Diputació de Barcelona, un Sistema d'Informació Geogràfica per a l'avaluació dels valors naturals i socioeconòmics del sòl, com a base per a les polítiques d'infraestructura verda. Aquesta actuació busca esperonar els agents implicats i els experts a repensar la planificació dels objectius, responsabilitats i principals funcions dels espais lliures en el context d'una anàlisi integrada dels usos del sòl. Això introdueix una nova aproximació cap a l'harmonització de les necessitats dels espais naturals i la planificació territorial, i al desenvolupament de recomanacions perquè els espais mantinguin les funcions reals (p.e., producció agrícola) garantint la sostenibilitat social i ambiental.

Durant el 2013 es van celebrar dos tallers per a la transferència. Es van presentar les metodologies pel SITxell per cartografiar i avaluar les característiques dels usos del sòl, d'acord amb les eines de SIG regional per donar suport a la presa de decisions en planejament territorial.

La transferència es va iniciar el gener de 2014 amb un anàlisi de les bases de dades més rellevants i amb la selecció de zones pilot a Hongria Central i ara es desenvoluparan els primers indicadors. Els resultats d'aquest estudi pilot es presentaran al llarg de l'any.

Reka Prokai, REC

HARMONITZAR INTERESSOS: L'anàlisi dels usos dels sòls és clau en la presa de decisions

Abans

Després

UNA QUIMERA ASSOLIDADA: Espais marginals esdevenen part vital de la infraestructura verda

ELS SOCIS ES TROBEN A XIPRE

Els dies 23 i 24 d'octubre de 2013, l'Agència de Desenvolupament de Nicòsia (ANEL) va organitzar una reunió dels socis del GreenInfraNet a Xipre. L'atapeïda agenda va incloure la quarta reunió del Comitè de Seguiment, una visita d'estudi, el segon taller de transferència de bones pràctiques, una conferència de premsa i un taller sobre l'organització de la Xarxa de Coneixement de la Infraestructura Verda.

La visita d'estudi va ser al Parc Forestal Nacional d'Athalassa, a Nicòsia, que compta amb diverses espècies protegides de flora i fauna. Aquest espai natural està a tocar de quatre municipalitats membres d'ANEL.

El Parc Forestal Nacional d'Athalassa cobreix 840 hectàrees i inclou llacs, un jardí botànic, senders i un centre de conscienciació ambiental gestionat pel Ministeri d'Agricultura, Medi Ambient i Recursos Naturals. Els llacs atrauen molts animals, ocells, insectes i amfibis. El parc compta amb una flora molt diversa, amb espècies dominants com la corretjola, l'helianthem, la farigola, el ginjoler i l'atzeroler. La fauna del parc inclou 173 espècies d'aus, set de mamífers, sis de rèptils, una d'amfibis i diverses papallones. Els llacs són la llar de moltes aus aquàtiques, principalment migratòries, incloent agrons i blauets. S'ha construït un amagatall d'observació i la passada primavera es van poder veure algunes parelles de morell xocolater (*Aythya nyroca*), una espècie de gran interès global de conservació.

Al llarg del parc s'han marcat rutes a peu i en bicicleta que permeten als visitants gaudir de l'espai sense pertorbar els hàbitats. El parc és un bon exemple de com combinar la infraestructura verda amb el desenvolupament urbà, preservant la biodiversitat i també l'ús d'un espai natural pels ciutadans.

Eleftherios Loizou, Gerent, Agència de Desenvolupament de Nicòsia (ANEL)

Aliances a Dorhout Mees

A Flevoland el concepte de infraestructura verda s'ha materialitzat en la connexió de dues zones nucli de la Estructura Ecològica Principal (EMS) de la província. La meitat del nou corredor verd i blau actualment comprèn uns boscos inundats creuats per un rierol. L'altra meitat és un camp de golf, relativament ric en hàbitats com estanys i matollars. L'actuació de la província de Flevoland va ser fonamental per aconseguir aquest resultat.

El projecte inicial comprenia cinc parcel·les de terres cultivables, encara que les filtracions d'aigua per sota dels dics indicaven que les condicions de cultiu no eren òptimes. La política de la província era transformar aquelles cinc parcel·les en espais naturals (aiguamolls i prats). Tanmateix, la província no tenia pressupost per adquirir els terrenys. El 2007, el Departament de Boscos de l'estat, que gestionava les principals zones adjacents de l'EMS, va comprar les dues parcel·les. Les altres tres parcel·les havien estat comprades pel propietari d'un camp de golf proper, Dorhout Mees, amb la intenció d'expandir-se. Com que les parcel·les estaven orientades en angle recte sobre el dic (cap a l'esquerra), cap de les parts podien aconseguir els seus objectius.

El 2008, la província va intercedir entre les dues parts. Es van organitzar reunions i conferències i es van finançar estudis bàsics i recomanacions legals. Les cinc parcel·les es van reorganitzar en dues parcel·les i es va canviar l'orientació (cap a la dreta). La part més propera al dic es va transferir al Departament de Boscos de l'estat, la part interior a Dorhout Mees. El propietari del camp de golf va acceptar que la nova part del camp fos dissenyada i gestionada per tal d'optimitzar les seves funcions ecològiques. Un 85% del camp de golf són àrees naturals, no gespes.

El 2010, l'Any Internacional de la Biodiversitat, desenes de voluntaris de la regió van col·laborar en l'avaluació dels valors naturals, organitzada per la província, d'aquesta nova àrea de infraestructura verda. Entre les espècies trobades tant al nou bosc inundat com a l'ampliació del camp de golf, hi havia diverses espècies de la Llista Vermella d'espècies amenaçades de la UICN: esparvers cendrosos, bitons, agrons blancs, cabussets, castors, hortolans i libèl·lules poc comuns. Alguns dels voluntaris tenien dubtes sobre l'èxit del conjunt del procés i el fet de compartir opinions i àpats al llarg del Dia de la Biodiversitat va ajudar a reconèixer el camp de golf com una àrea en consonància amb les polítiques de conservació de la província. La regió va donar un pas endavant pensant en termes d'estrictes objectius ecològics en combinació amb objectius més amplis – es a dir, a través de la infraestructura verda.

Andre van den Berg, Conseller Sènior, província de Flevoland

Redactors: Dora Almassy

Col·laboradors: Gerry Clabby, Mathieu Fichter, Ingrid Henzen, Eleftherios Loizou, Gloria Ortiz, Reka Prokaj, Laura Punzo, Konstantin Stoyanov, Andre van den Berg

Disseny i maquetació: Sylvia Magyar

Fotografies: Flickr, project partners

Publicat per: The Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe

Traducció de textos i correcció de proves dels textos

en català: Pilar Fernández, Carles Castell i Napos Oldal

Impressió: Gabinet de Premsa i Comunicació de la Diputació de Barcelona. B 11934-2014

Contacte: Ingrid Henzen, Coordinadora del projecte GreenInfraNet, Consell de la Província de Flevoland
Ingrid.Henzen@Flevoland.nl

Amb l'objectiu d'establir la Xarxa Europea de Coneixement sobre la Infraestructura Verda, estem interessats a conèixer iniciatives similars i regions amb bones pràctiques en aquesta matèria, així com empreses i/o organitzacions que duguin a terme recerques sobre aquesta temàtica. Si teniu experiències per compartir, si us plau, poseu-vos en contacte amb nosaltres!